

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกาภิวัตน์เป็นยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง และกว้างขวาง ปัญหาที่เกิดขึ้นในภูมิภาคใดในโลกย่อมส่งผลกระทบต่อได้ทั่ว ปัญหาต่างๆ มีความยุ่งยากสลับซับซ้อนยิ่งขึ้นและยากที่จะแก้ไข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) สำหรับประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งการปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ในขณะที่การปฏิรูประบบราชการได้มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยให้มีความเป็นเลิศสามารถรองรับการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและประโยชน์สุขของประชาชน ด้านการปฏิรูปการศึกษาได้มีการกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561) ที่มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลักสามประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและการจัดการศึกษา และมีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาสี่ประการ คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า คำนำ) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 1)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างรากฐานของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคน ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศตามหลักการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งบัญญัติหลักการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 8 ว่า ยึดหลักการศึกษตลอดชีวิตเพื่อวงชน หลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และหลักการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และในหมวด 5 ได้บัญญัติให้การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงาน โดยกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการการศึกษา ด้านวิชาการด้านงบประมาณ

ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง โดยมุ่งหวังว่าจะสามารถแก้ปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งมีปัญหาในด้านการรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง ปัญหาการขาดเอกภาพทั้งด้านนโยบายและการบริหาร ปัญหาการขาดประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพการศึกษา ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาการขาดการพัฒนา นโยบายอย่างต่อเนื่อง และปัญหาการขาดความเชื่อมโยงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2545, หน้า 2-3) การบริหารองค์กรภาครัฐภายหลังปฏิรูประบบราชการได้มีผลทำให้ส่วนราชการต้องดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล โดยต้องบูรณาการผลลัพธ์หรือความคาดหวังความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์การเข้ามายังการปฏิบัติงานขององค์กร ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์การอย่างครบถ้วน การตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจึงเป็นเป้าหมายผลงานของส่วนราชการที่จะต้องเร่งดำเนินการ และเพื่อให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ส่วนราชการจึงต้องนำเอาแนวคิดของการบริหารเชิงกลยุทธ์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน อนึ่งในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของส่วนราชการที่ผ่านมาส่วนใหญ่ประสบปัญหาที่คล้ายกันคือการไม่สามารถบูรณาการผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันได้

จากสภาพปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อทำให้ผลการปฏิบัติงานโดยรวมของส่วนราชการไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย ภารกิจ และวิสัยทัศน์ที่องค์กรกำหนดไว้ได้ ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การภาครัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และออสเตรเลียจึงได้พัฒนารอบความคิดเรื่องระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management System: PMS) ขึ้นมา โดยมีกรอบความคิดที่ว่า ในการปฏิบัติงานของบุคลากรมีความจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้มีการบูรณาการ ส่งเสริมก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ซึ่งกันและกัน รวมทั้งสอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงานและองค์กร โดยในท้ายที่สุดก็จะทำให้ผลการปฏิบัติงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายในการที่จะตอบสนองความต้องการความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร (สุพจน์ ทรายแก้ว, 2545, หน้า 19-20) และเพื่อให้การบริหารผลการปฏิบัติงานของบุคลากรสามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ดียิ่งขึ้นแนวทางหนึ่งคือการนำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) มาบูรณาการร่วมกันกับแนวคิดของระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานในการพัฒนาผลการปฏิบัติงานบุคลากรด้วยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพให้บุคลากรได้มีพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญในการผลักดันให้บุคลากรได้พัฒนาผลการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการร่วมมือกันเรียนรู้ การปฏิบัติงานภายใต้บรรยากาศที่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ร่วมกันชี้แนะแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการขับเคลื่อนที่เป็นระบบ มีการวางแผนการปฏิบัติงาน การควบคุมการดำเนินกิจกรรมการประเมินผล การวิเคราะห์และปรับแผน ถ้าพบความผิดพลาดบกพร่อง และการนำแผนและวิธีปฏิบัติที่ปรับใหม่ไปใช้เป็นวัฏจักรการพัฒนาผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งจะสามารถแก้ปัญหาในการพัฒนาผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี (วิจารณ์ พานิช, 2555; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555; Hord, 2010)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการศึกษาโดยมุ่งให้มีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดตามบทบัญญัติในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2551, หน้า 78) และอยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 38 และตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 37 ที่กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดโดยตรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงเร่งบริหารและจัดการศึกษาให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะ สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาปัจจุบันการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ทุกภาคส่วนคาดหวังไว้จากข้อมูลการติดตามการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 20-22) พบว่า โดยภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประสบปัญหาหลายประการ เช่น การกำกับดูแลสถานศึกษาในสังกัดไม่ทั่วถึง เนื่องจากมีสถานศึกษาจำนวนมาก และตั้งอยู่ห่างไกล จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจ ในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความพร้อมไม่เท่าเทียมกันมีรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามากเกินความจำเป็น คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาไม่มีบทบาทตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบการปฏิบัติต่างๆยังไม่ชัดเจนตลอดจนการปฏิบัติงานบางอย่างยังไม่มีความพร้อมรองรับ เป็นต้น ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินงานตามภารกิจได้ไม่สมบูรณ์ ส่งผลให้มีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาใหม่เป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (2553, หน้า 2) โดยมีเหตุผลว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประกอบด้วยการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งมีระบบการบริหารและการจัดการศึกษาของทั้งสองระดับรวมอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเกิดความไม่คล่องตัวและเกิดปัญหาการพัฒนาผลการศึกษาสมควรแยกเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการพัฒนาการศึกษาของนักเรียนในช่วงชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีหน้าที่ในการบริหารจัดการ การศึกษาส่งเสริมสนับสนุนและประสานงาน รวมทั้งติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย มีเขตพื้นที่บริการ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุโขทัย อำเภองงไกรลาศ อำเภอคีรีมาศ และอำเภอบ้านด่านลานหอย มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 135 โรงเรียน และโรงเรียน

เอกชน 4 โรงเรียน ครูจำนวน 1,476 คน ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 80 คน และนักเรียนจำนวน 20,850 คน ซึ่งในปีงบประมาณ 2559 สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประกาศผลคะแนนการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ในการดำเนินงานของกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนา คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีผลการดำเนินงานยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยเพียง 3.85 ซึ่งสะท้อนถึงการจัดสรรครูอัตรา จ้าง นักการภารโรง ยังไม่สามารถปฏิบัติงานสนับสนุนการสอนของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ครู ไม่สามารถสอนนักเรียนได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งระดับความสำเร็จในการฝึกอบรมครูผู้ช่วยสู่การเป็นครู มืออาชีพในประชาคมอาเซียนและระดับความสำเร็จของหน่วยงานและผู้มีผลงานดีเด่นประสพ ผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์เพื่อรับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควรนอกจากนี้จากผลการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้อำนวยการสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2560) ได้มีการวิเคราะห์สภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีสภาพ ที่เป็นปัญหา ดังนี้ ด้านวิชาการ คือ ศึกษานิเทศก์ในสังกัดบางท่านใช้เวลาส่วนใหญ่ในการจัดกิจกรรม การอบรมแก่ข้าราชการครูในสังกัดบ่อยครั้ง ทำให้ไม่มีเวลาไปนิเทศให้คำแนะนำ ติดตามช่วยเหลือ สถานศึกษา ซึ่งส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่า เป้าหมายด้านบริหารงานบุคคล คือ บุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามี ไม่ครบ ตามกรอบอัตรากำลังและบางท่านขาดความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ซึ่งส่งผลทำให้ ไม่สามารถขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพด้านงบประมาณ คือ การจัดสรรงบประมาณ ที่ขาดการมีส่วนร่วม ระบบข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นปัจจุบันการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีล่าช้าและ ขาดความคล่องตัว และด้านการบริหารทั่วไป คือ ระบบการติดต่อสื่อสารในบางครั้งยังไม่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ควรการให้บริการในบางครั้งมีความล่าช้าส่งผลให้ผู้เข้ารับบริการบางท่านไม่พึงพอใจการให้บริการ และจากผลการประชุมผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบปัญหาการดำเนินงาน สรุปได้ คือ ผู้ปฏิบัติงานขาดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติใหม่ๆ ผู้ปฏิบัติงานไม่ทราบวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ไม่สามารถระบุได้ว่าภารกิจของตนจะมีส่วนเติมเต็มความสำเร็จขององค์กรได้อย่างไรบ้างผู้ปฏิบัติงาน ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือและข้อตกลงการปฏิบัติงานและไม่ได้รับการนิเทศ ติดตามและให้คำแนะนำการปฏิบัติงานไม่มีการประเมินตนเองและการรายงานผลรวมทั้งการประเมินผล การปฏิบัติงานในภาพรวมตามเกณฑ์หรือมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังไม่เป็นระบบ

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่ไม่สามารถบูรณาการการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้ ทำให้ผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใน สังกัดไม่บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตัวชี้วัดและเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นความจำเป็นที่จะต้องพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ

ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยมุ่งเน้นรูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยมุ่งปรับเปลี่ยนแนวคิด ค่านิยม และพฤติกรรม การปฏิบัติงาน รวมทั้งพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานได้ตรงตามตัวชี้วัดและเป้าหมาย เพื่อที่จะส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการศึกษาครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเนื้อหา และตัวแปรในการศึกษา ตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1.1 กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา

1.1.1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายตามกลยุทธ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ปีการศึกษา 2559 โดยคณะกรรมการ จำนวน 5 คน

1.1.2 การสังเคราะห์ผลการประชุมผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารผลการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จากผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 77 คน

1.1.3 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จากผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 77 คน

1.2 เนื้อหาในการศึกษา

เนื้อหาในการศึกษาครอบคลุมสภาพปัญหาและความต้องการ และองค์ประกอบในการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1.3 ตัวแปรในการศึกษา

1.3.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจากผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายตามกลยุทธ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1.3.2 ผลการสังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจากการประชุมผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1.3.3 ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

2.1 กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา

2.1.1 คณะผู้กร่างรูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน

2.1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารผลการปฏิบัติงานและกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน

2.2 เนื้อหาในการศึกษา

เนื้อหาในการศึกษาครอบคลุมองค์ประกอบรูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยศึกษาจากผลการดำเนินการขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 ตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปรในการศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง โครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการบริหารผลการปฏิบัติงานและกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ให้บรรลุผลตามกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การบริหารผลการปฏิบัติงาน หมายถึง ระบบการบริหารจัดการที่มุ่งให้บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้รับรู้ถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตน ทำงานอย่างสอดคล้อง ประสานและสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นสำคัญสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมุ่งให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา มีการปรับปรุงงานและพัฒนาบุคลากรอยู่ตลอดเวลา เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่ที่มาร่วมกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลการปฏิบัติงาน ร่วมกันวางเป้าหมายการปฏิบัติงาน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการพัฒนาผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นองค์รวม

4. ผลการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 หมายถึง ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายตามกลยุทธ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ 3) การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาและ 4) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

5. บุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ประโยชน์ของการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีรูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่เหมาะสมกับบริบท

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต1 สามารถบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่นๆ สามารถศึกษาและนำรูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาผลการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น